

Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. de heer prof. mr. dr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Den Haag, 28 mei 2019
dossiernummer: 107137
uw kenmerk: 2553729
telefoonnummer: +31 (0)70 335 35 65
e-mail: e.vandenbosch@advocatenorde.nl

Betreft: aanpassing van enkele wetten ter uitvoering van de Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie

Geachte minister,

Bij brief van 10 april 2019 heeft u de Nederlandse orde van advocaten (NOvA) ter consultatie voorgelegd de consultatie 'aanpassing van enkele wetten ter uitvoering van de Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie'. De NOvA voldoet graag aan uw verzoek en heeft zijn adviescommissie strafrecht gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mw. mr. R.G. van den Berg
algemeen secretaris

bijlage: advies van de adviescommissie strafrecht

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

ADVIES

Van	: adviescommissie strafrecht (ACS)
Datum	: 22 mei 2019
Betreft	: Invoeringswet EOM

SAMENVATTING

Conclusie

De Invoeringswet EOM wijzigt een aantal wetten ter implementatie van de Verordening EOM (Verordening (EU) 2017/1939) waarmee het Europees Openbaar Ministerie wordt opgericht. De vraag of Nederland zal deelnemen ligt niet voor met deze Invoeringswet EOM; die beslissing is al in 2018 door de regering genomen.

De Invoeringswet EOM behelst geen controversiële onderdelen. Wel behoeft zij op onderdelen verduidelijking.

Kernpunten

- Implementatievragen over zelfstandig optreden van het EOM zonder gedelegeerd aanklager (dat is een bij het functioneel parket gestationeerd Nederlands lid van het EOM) roepen vragen op.
- De Invoeringswet EOM maakt niet duidelijk in hoeverre de Nederlandse wetgever van opvatting is dat een transactie kan vallen onder art. 40 Verordening EOM.
- Er bestaat onduidelijkheid over de reikwijdte van het dossier in een EOM, nu de nationale procedureregels van toepassing zijn maar het de vraag is in hoeverre dossierstukken en casemanagementstukken als benoemd in de Verordening EOM aan het dossier van de vervolging in Nederland kunnen worden toegevoegd.

CONSULTATIEREACTIE

De beslissing om deel te nemen aan het Europees Openbaar Ministerie is door Nederland al in 2018 genomen.

De Invoeringswet EOM zelf behelst geen controversiële onderdelen. Wel wijst de ACS op de volgende aspecten die verduidelijking behoeven.

Het voorgestelde art. 144b RO regelt, ter uitvoering van de Verordening EOM (art. 28, lid 4), dat de Europees aanklager de zaak van de gedelegeerd Europees aanklager mag overnemen. Die bepaling in de Verordening EOM is rijkelijk vaag en de implementatie ervan is verstrekkend nu een niet Nederlands aanklager, die ook geen lid is van de Nederlandse rechterlijke macht, alhier een opsporingsonderzoek zal leiden, de aansturing van de FIOD en NVWA zal leiden, en een zaak in rechte zal vervolgen. De bepaling vergt daarom meer verduidelijking van de wetgever, bijvoorbeeld door toe te lichten wanneer uitzonderlijke gevallen zoals bedoeld in de implementatiebepaling zich voordoen.

Een tweede aandachtspunt is het ontbreken van een toelichting op art. 40 Verordening EOM. Dat artikel bepaalt dat een vereenvoudigde strafvervolgingsprocedure die een lidstaat kent, onder omstandigheden kan worden toegepast. De vraag voor de Nederlandse rechtspraak is of een transactie onder die bepaling kan vallen. In strikte zin kan daarover getwijfeld worden nu een transactie in Nederland geen strafvervolging behelst. Niettemin lijkt de transactie materieel aan de

voorwaarden van art. 40 Verordening EOM te voldoen. Het verdient aanbeveling dat de wetgever zich hierover uit laat.

Tot slot behoeven het dossier en de dossiervorming in EOM strafzaken nadere toelichting van de wetgever. De vervolging van een EOM zaak door het EOM vindt plaats, kortweg, met toepassing van de nationale procedureregels, ook die ten aanzien van het dossier en de processtukken. Daarnaast behelst de Verordening EOM voorschriften over dossiervorming en casemanagementsysteem-vorming, alsook ten aanzien van gegevensverwerking (art. 45, 46 en Hoofdstuk VIII). Niet helder is in hoeverre de verdediging of de Nederlandse rechter met toepassing van Sv in een in Nederland aanhangig onderzoek kan afdwingen dat gegevens uit het casemanagementsysteem of het EOM dossier worden toegevoegd aan het strafdossier die door de Europees (gedelegeerd) aanklager niet (reeds) zijn toegevoegd of waar deze zich verzet tegen toevoeging.